

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра лісівництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ ЛіСПГ
проф. Роман ВАСИЛИШИН
03.06. 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри лісівництва
протокол №22 від 28.05.2024 р.
Завідувач кафедри, доц.
Наталія ПУЗРІНА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Лісове господарство»
Гарант ОП
доц. Наталія ПУЗРІНА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗООГЕОГРАФІЧНЕ ТА МИСЛИВСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ РАЙОНУВАННЯ»**

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Освітня програма «Лісове господарство»

Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства Розробники:
асистент, доктор філософії Гуржій Р.В., к. с.-г. н., доц. Білоус В.М.

Київ – 2024

Опис навчальної дисципліни «Зоогеографічне та мисливсько господарське районування»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	205 «Лісове господарство»	
Освітня програма	Лісове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	4 (2024-2025)	
Семестр	8	
Лекційні заняття	13 год	
Практичні заняття	26 год	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	81 год	
Навчальна практика	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є засвоєння студентами теоретичних і практичних знань про місце досліджуваної науки в системі природничо-наукових дисциплін; про роль біологічного різноманіття як провідного чинника стійкості живих систем і біосфери в цілому; про сучасні теорії в області зоогеографії; про механізми формування ареалів і фаун; про принципи фауністичного районування суші та океану.

Завданням дисципліни є оволодіння студентами теоретичних положень та практичних навичок з:

- зоогеографічних особливостей і відмінностей континентів і островів;
- опису ареалів тварин;
- застосування зоогеографічних для управління популяціями диких тварин, акліматизації та реакліматизації, створення живих зооколекцій.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК)

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі лісового та мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1.													
Вступ. Історія зоогеографії.	1-2	19	2	4			13						
Поняття про ареал. Типи ареалів. Фауна і населення тварин.	3-4	19	2	4			13						
Принципи зоогеографічного районування	5-6	19	2	4			13						
Разом за змістовим модулем 1		57	6	12	-	-	39						
Змістовий модуль 2.													

Царства і області. Арктогея, Палеогея, Неогея, Нотогея.	7-8	20	2	4			14						
Зональні типи біомів суші.	9-10	20	2	4			14						
Зоомисливське та мисливськогоспод арське районування України	11-13	23	3	6			14						
Разом за змісто- вим модулем 2		63	7	14	-	-	42						
Усього годин		120	13	26	-	-	81						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття зоогеографії.	2
2	Ареал. Фауна, структура.	2
3	Принципи зоогеографічного районування.	2
4	Фауна зоогеографічних областей. Голарктична обл. Ефіопська обл.	3
5	Фауна зоогеографічних областей. Індो-Малайська обл. Неотропічна обл. Австралійська обл.	3
6	Тропічні вологі вічнозелені ліси. Тропічні листопадні ліси, рідколісся, чагарники.	2
7	Субтропічні жорстколистяні ліси та чагарники.	2
8	Пустелі. Степи і прерії.	2
9	Широколистяні ліси помірного поясу. Бореальні хвойні ліси. Тундри.	2
10	Біоми гір. Болота.	2
11	Зоогеографічне та мисливськогосподарське районування України.	4

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Історія зоогеографії.	13
2	Поняття про ареал. Типи ареалів. Фауна і населення тварин.	13

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3	Принципи зоогеографічного районування	13
4	Царства і області. Арктогея, Палеогея, Неогея, Нотогея.	14
5	Зональні типи біомів суші.	14
6	Зоомисливське та мисливськогосподарське районування України	14
Всього:		81

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт;

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- самостійна робота (виконання завдань);

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист практичних робіт.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни

R дис (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи **R** нр (до 70 балів): **R** дис = **R** нр + **R** ат .

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=97360>;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної практики навчальної дисципліни.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Гуржій Р.В., Смаголь В.М., Білоус В.М. Управління популяціями диких тварин. Методичні вказівки. Київ : редакційно-видавничий відділ НУБіП 2024. 30 с.
2. Кодекс українського мисливця (етика, культура, самоврядування) від 01.06.2024, Редакція І. Київ: Видавництво «ЕКО-інформ», 2024. 40 с.
3. Гуржій Р.В., Смаголь В.М., Білоус В.М., Пузріна Н.В. Методичні вказівки щодо вивчення програмних питань із дисципліни «Управління популяціями диких тварин», тематика практичних занять, матеріали до індивідуальних завдань для виконання практичних робіт та контрольні запитання. Київ : редакційно-видавничий відділ НУБіП 2024. 30 с.
4. Катиш С. В. Дичерозведення на території лісостепової і степової зон України (на прикладі Полтавської і Запорізької областей). *Біологічні системи*. 2016. Т. 8. Вип. 2. С. 219-227.
5. Кратюк О. Л., Гузій А. І., Власюк В. П., Бездітко Л. В. Характеристика вольєрів для ратичних *Artiodactyla* на території Житомирської області. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2018, т. 28, № 2. С. 50–53.
6. Коніщук В.В. Смаголь В.М., Шумигай І.В. Природоохоронне значення торфових екосистем Плав-ІІ, Ямни Житомирського Полісся. *Агроекологічний журнал*, 2022. № 3. С. 6-16.
7. Новицький, В. Смаголь, В. Білоус, Н. Міняйло. Заборона регулювання чисельності диких тварин у період дії воєнного стану: проміжні екологічні та епізоотичні наслідки для України . *Біологія тварин*, 2024. Т. 26, № 3. С. 97.
8. Смаголь В.М., Пузріна Н.В., Білоус В.М., Гуржій Р.В. Мисливствознавство: методичні рекомендації, методичні вказівки та контрольні питання до для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 205 – «Лісове господарство». Київ : редакційно-видавничий відділ НУБіП 2024. 24 с.
9. Червона книга України. <https://redbook-ua.org/>
10. Smagol, V., Stupak, A., Smagol, V., Yanevich, O. The saiga antelope (*Saiga tatarica*) in the Quaternary of Ukraine: distribution and morphology // *Theriologia Ukrainica*. 2024. Vol. 27. P. 55-68.

11. Біологія: фауністичне районування землі. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/biolog/26439/>
12. Всеукраїнська газета “Полювання та риболовля” URL: <https://hunt-fish.com.ua/>.
13. Закон України про мисливське господарство та полювання URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#Text>.
14. Закон України про тваринний світ. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>.
15. Зоогеографія. Енциклопедія сучасної України URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=17064.
16. Зоогеографічне та мисливськогосподарське районування. Робоча програма та методичні поради для студентів ОС «Магістр» зі спеціальності 205 «Лісове господарство». Житомир: „Полісся”, 2016. 21 .
17. Сайт Українського товариства мисливців та рибалок (УТМР). URL: https://www.uoor.com.ua/ukr/about_organization/news.
18. Теріологічна школа: теріологічні видання URL: <http://www.terioshkola.org.ua/ua/library.htm>.